

فرهنگ موضوعی ضرب المثل ها

(فارسی-عربی-انگلیسی)

حسن تک تبار

سید محمد رحیمی مصطفوی نیا

مهدی مقدسی نیا

(اعضای هیئت علمی دانشگاه قم)

انتشارات مینوفر
Minufar.ir

مشهد مقدس - ۱۳۹۵

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

- سرشناسه : تک‌تبار فیروزجائی، حسین، ۱۳۶۲ -
عنوان و ام‌پدیاز : فرهنگ موضوعی ضرب‌المثل‌ها (فارسی - عربی - انگلیسی) / حسین
تک‌تبار، سیدمحمدرضی مصطفوی‌نیا، مهدی مقدسی‌نیا؛ ویراستار و ناظر
علمی: احمد محمدی‌نژادپاشاکی، فریده اخوان‌پلنگ‌سرایي؛ تهیه و تنظیم
دانشکده اصول‌الدین.
- مشخصات نشر : مشهد مینور، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری : [۵۵ ص.
فروست : زبان و ادبیات؛ ۳۲، ۱.
شابک : ۱۶۰۰۰۰ ریال؛ ۱- 978-600-8060-
وضعیت فهرست : فیبا
نویسی
یادداشت : فارسی - عربی - انگلیسی.
یادداشت : کتابنامه: ص. [۲۵۵-۲۵۳].
موضوع : ضرب‌المثل‌های فارسی
موضوع : Proverbs, Persian
موضوع : ضرب‌المثل‌های عربی
موضوع : Proverbs, Arabic
موضوع : ضرب‌المثل‌های انگلیسی
موضوع : Proverbs, English
- شناسه افزوده : مصطفوی‌نیا، سیدمحمدرضی، ۱۳۴۸ -
شناسه افزوده : مقدسی‌نیا، مهدی، ۱۳۵۸ -
شناسه افزوده : محمدی‌نژاد پاشاکی، احمد، ۱۳۶۵ -، ویراستار، ناظر
شناسه افزوده : اخوان پلنگ‌سرایي، فریده، ۱۳۶۴ -، ویراستار، ناظر
شناسه افزوده : دانشکده اصول دین
رده بندی کنگره : ۱۳۹۵ ف۸/ت۳۹۹۶ PIR
رده بندی دیویی : ۳۹۸/۹
شماره : ۴۳۳۸۶۶۳
کتابشناسی ملی

فرهنگ، مؤثر علمی، ضرب المثل‌ها (فارسی - عربی - انگلیسی)

نویسندگان: حسین تکتار، سید محمد رضی مصطفوی نیا، مهدی مقدسی نیا

• ویراستار و ناظر علمی: احمد مهدی زاد پاشاکی، فریده اخوان پلنگ سرایی

• تهیه و تنظیم: دانشکده اصول الدین، قم

• نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۵

• شمارگان: ۱۲۰۰ نسخه

• قطع: وزیری

• چاپ و صحافی: دقت

• قیمت: ۱۶۰۰۰ تومان

• شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۰۶۰-۵۸-۱

تمام حقوق چاپ و نشر این اثر محفوظ است.

مشهد مقدس، بلوار جلال آل احمد ۶۹/۱ پ ۱۱۶، ص. پ: ۹۱۸۹۵-۱۷۵۵

همراه: ۰۹۳۵۲۱۶۲۷۵۵ - تلفن و دورنگار: ۰۵۱-۳۸۳۲۳۵۵۳

سایت: www.minufar.ir - ایمیل: minufar@yahoo.com

انتشارات مینوفر
Minufar Publications

تعریف ضرب المثل

مثل در لغت به معنای: مانند، شبیه، همتا، افسانه، حکمت و پند و اندرز است و در اصطلاح آوردن سخنی حکیمانه در شعر و نثر می‌باشد که در تفهیم کلام و استحکام بنیه آن تأثیری شگرف دارد. شکل درست واژه ضرب المثل، «مَثَل» است که واژه «ضرب» در ابتدای آن اضافه شده است. از این رو، «ضرب المثل» به معنای مَثَل زدن است. استاد بهمنیار در مقدمه داستان‌نامه بهمنیاری در مثل می گوید: «مثل جمله‌ای است مختصر، مشتمل بر تشبیه یا مضمون حکیمانه که بواسطه روانی الفاظ، روشنی معنا و لطافت ترکیب بین نامه صهور شده و یا آنرا بدون تفسیر یا با تغییر جزئی در محاورت خود بکار برند». به عبارتی دیگر ضرب المثل را می‌توان سخنی کوتاه و عبرت آمیز دانست که زبانزد گروهی خاص می‌باشد؛ البته گفتنی است که گاهی این جمله‌ی حکیمانه و خاص، در همه زبانهای دنیا زبانزد بود و به نوعی ضرب المثل جهانی محسوب می‌شود.

شیوه تنظیم کتاب

نگارندگان کوشیده‌اند تا ضرب المثل‌های سه زبان فارسی، عربی و انگلیسی را دسته بندی موضوعی نمایند. روش کار در مطابقت امثال و حکم فارسی، عربی و انگلیسی، این چنین خواهد بود که نخست ضرب المثل‌های فارسی ذکر شده و آنگاه معادل‌های آن در نظم و نثر عربی و انگلیسی بیان می‌گردد. تدوین و دسته بندی موضوعی ضرب المثل‌ها این امکان را برای خواننده فراهم می‌آورد تا به سرعت و به آسانی، ضرب المثل مورد نظر خود را پیدا نماید و با متداول‌ترین و جالب‌ترین و ژرف‌ترین گفته‌های هر سرگ میان دو زبان آشنا شود. اگر چه در بیشتر مجموعه‌های ضرب المثلی که تاکنون منتشر شده است، از تقسیم‌بندی حرف به حرف و یا الفبایی استفاده شده، که آسان‌ترین شیوه از نظر تدوین و بدترین شیوه برای خوانندگان است، اما ما در این مجموعه از تقسیم بندی موضوعی بهره گرفته‌ایم که دشوارترین شیوه از نظر تدوین و بهترین شیوه برای خوانندگان محسوب می‌شود. بارزترین کاستی تقسیم‌بندی حرف به حرف ضرب المثل‌ها، پراکنده‌گویی و بی‌نظم بودن مضامین مطرح شده خواهد بود؛ به گونه‌ای که ترتیب ضرب المثل‌ها، هیچ‌گونه ارتباط

معنایی با هم ندارد. در تقسیم‌بندی حرف به حرف، امثال و حکمی که مضامین مشابهی دارند، به صورت پراکنده و در صفحات مختلف کتاب آورده می‌شود.

فرجام سخن آن که نگارندگان در این فرهنگ کوشیده‌اند تا مجموعه‌ای از ضرب المثل‌های سه زبانه را فراهم آورند که از ویژگی‌های زیر برخوردار باشد:

- دربر دارنده ضرب‌المثل‌های مشترک فارسی، عربی و انگلیسی باشد.

- صبغه دینی و اسلامی داشته باشد، به گونه‌ای که پس از ذکر ضرب المثل‌های فارسی

در حد امکان، در بر گیرنده آیات قرآنی و احادیث نبوی و علوی مرتبط با مدخل مزبور نیز باشد.

- در کنار ضرب‌المثل‌ها و به صورت شسته رفته، دربر دارنده تعدادی از مهم‌ترین و رایج‌ترین اصطلاحات مشترک میان دو زبان باشد.

- مهم‌ترین اصالی برایابی برای ضرب‌المثل‌های فارسی بوده و صرفاً به موضوع پرداخته و عاری از سرگشته اظهارنظر شخصی باشد.

- نام گوینده شناخته شده ضرب‌المثل‌های فارسی را آورده باشد.

- درست‌ترین و دقیق‌ترین معادل را در بر گیر

- هم معادل‌های فارسی و هم معادل‌های انگلیسی، روزآمد و کارآمد باشند.

- آسان‌یاب باشد، به گونه‌ای که خواننده به سرعت جملهای مورد نظر خود را با

مشخص کردن واژه مهم ضرب‌المثل بیابد.

در پایان گفتنی است که که تدوین و گردآوری فرهنگ ضرب المثل‌ها هیچ‌گاه خالی از لغزش و کاستی نخواهد بود و مسئولیت هرگونه اشتباهی نیز بر گردآورندگان این مجموعه است، ولی بدیهی است که کاری در این اندازه، به تنهایی و بی‌سایت دیگران به کمال نخواهد رسید؛ چنانچه برنمی‌خیزد به تنهایی صدا از هیچ دست. از این رو از خوانندگان محترم تقاضا داریم که هرگونه نقد و نظر خود را در رابطه با این اثر از طریق ناشر به نگارندگان منتقل نمایند.

حسین تک‌تبار (عضو هیأت علمی دانشگاه قم)

سید محمد رضی مصطفوی نیا (عضو هیأت علمی دانشگاه قم)

مهدی ناصری (عضو هیأت علمی دانشگاه قم)